

Türkmenistanyň Prezidenti Serdar BERDIMUHAMEDOW: – BIZ DÜNYÄNIŇ ÄHLI ÝURLARY WE HALKLARY ÜÇIN AÇYKDYRYS!

ÝAŞ DIPLOMATYŇ SESI

Biziň baş maksadymyz Watana gulluk etmekdir! METBUGAT — ELEKTRON GAZETI

THE VOICE OF YOUNG DIPLOMAT

Our main goal is to serve the Motherland! ELECTRON NEWSPAPER

№24 (46) 2022-nji ýylyň 21-nji noýabry

Esaslandyryjysy — Türkmenistanyň Daşary işler ministrliginiň Halkara gatnaşyklary instituty

Elektron gazet 2020-nji ýylyň 1-nji oktýabryndan bäri çykyar

SAMARKANT DUŞUŞYGY: GATNAŞYKLARYŇ TÄZE GADAMLARY

11-nji noýabrda Türkmenistanyň Milli Geňeşiniň Halk Maslahatynyň Başlygy Gurbanguly Berdimuhamedow Özbekistan Respublikasynyň Prezidenti Şawkat Mirziýoýewiň çakylygy boýunça Özbekistanyň Samarkant şäherinde geçirilen Türki Döwletleriň Guramasynyň döwlet Baştutanlarynyň Geňeşiniň mejlisine hormatly myhman hökmünde gatnaşdy. Munuň özi Watanymyzyň dünýädäki abraýynyň belentdigini, öňe sürýän oňyn başlangyçlarynyň ykrar edilýändigini aýdyň görkezýär.

2009-njy ýylda doganlyk halklaryň arasyndaky dostluga we hoşniýetli goňsuçylyga esaslanýan uzak möhletleýin hyzmatdaşlygy ýola goýmak maksady bilen Türki geňes döredildi. 2021-nji ýylda Stambulda geçirilen Türki dil-döwletleriň hyzmatdaşlyk geňeşiniň VIII sammitinde onuň ady «Türki Döwletleriň Guramasy» diýlip atlandyryldy. Şol sammitde hem Türkmenistana bu guramada synçy derejesini bermek baradaky çözgüt kabul edildi. Bu bolsa Türkmenistan bilen doganlyk ýurtlaryň arasynda dürli ugurlarda hyzmatdaşlygyň täze tapgyryna badalga berdi.

Samarkant şäherinde geçirilen bu sammitiň gün tertibine wajyp meseleleriň giňişleýin toplumy, şol sanda dürli ugurlarda köptaraplaýyn hyzmatdaşlygy giňeltmegiň, guramany mundan beýläk-de ösdürmegiň ileri tutulýan we-

zipeleri, sebit we halkara gün tertibi bilen baglanyşykly meseleler girizildi.

Aýratyn belläp geçmeli zatlaryň biri, dünýä siwilizasiýasynyň merkezleriniň biri bolan Samarkant şäherini Türkmenistanyň başlangyjy esasynda «Türki siwilizasiýasynyň paýtagty» diýip yglan etmek baradaky teklip

«Türki siwilizasiýasynyň täze eýýamy: umumy ösüşiň we abadançylygyň ýolunda» şygary astynda geçýän bu ähmiýetli sammite gatnaşýan döwletler tarapyndan giň goldaw tapdy. Özbek Lideriniň belläp geçişi ýaly, bu sammit ösüşiň täze tapgyryna özboluşly ädilen ädim boldy.

Forumyň hormatly myhmany — Türkmenistanyň Milli Geňeşiniň Halk Maslahatynyň Başlygy bu sammitiň ýurtlarymyzyň ykdysady, söwda, maýa goýum, medeni-ynsanperwer ýaly dürli möhüm ugurlarda hyzmatdaşlygy pugtalandyrmaga ýardam berjekdigine ynanýandygyny, oňa halkara we sebit işlerinde Türki Döwletleriň Guramasyna oňaly täsir etmäge gönükdirilen waka hökmünde seredýändigini nygtady.

Türki Döwletleriň Guramasy taryhy taýdan umumylygy, diliň, medeniýetiň, ruhy gatnaşyklaryň we ynsanperwer gymmatlyklaryň bitewüligi esasynda biziň ýurtlarymyzydyr halklarymyzy ysnyşdyrýar.

Sammitiň işi tamamlanandan soňra, dabaralar otagynda Türkmenistanyň Milli Geňeşiniň Halk Maslahatynyň Başlygy Gurbanguly Berdimuhamedow we Türkiýe Respublikasynyň Prezidenti Rejep Taýyp Ärdogany Türki dünýäniň ýokary ordeni bilen sylaglamak, şeýle-de gyrgyz ýazyjysy we görnükli jemgyýetçilik işgäri bolan Çingiz Aýmatowyň adyna Türki Döwletleriň Guramasynyň türki dünýäniň jebisligine goşandy üçin Alyşir Nowaýy adyndaky halkara baýragyny gowşurmak dabarasy boldy. Bu sylag türki dilli halklaryň arasynda raýdaşlygy pugtalandyrmaga, agza döwletleriň arasynda hyzmatdaşlygy ösdürmäge saldamly goşant goşandygynyň aýdyň beýanydyr.

Ýene-de bir şatlykly habar: Änew şäheri 2024-nji ýylda «Türki dünýäniň medeni paýtagty» diýlip yglan edildi. Bu bolsa forumyň ähmiýetini has-da artdyrdy.

Gahryman Arkadagymyz: «Musulmançylykda dostlaryňy çagyrmaga de-

Türki Döwletleriň Guramasy taryhy taýdan umumylygy, diliň, medeniýetiň, ruhy gatnaşyklaryň we ynsanperwer gymmatlyklaryň bitewüligi esasynda biziň ýurtlarymyzydyr halklarymyzy ysnyşdyrýar.

gişli birnäçe pähimler bar, men şolaryň üçüsini aýdaýyn. Olaryň birinjisi «Gelen — döwlet», ikinjisi «Myhman ataňdan — uly», üçünjisi bolsa «Kýýamat günü goňşudan». Siz şunuň ýaly üç pähime eýerip, şu dabarany ýokary derejede geçirdiňiz» — diýip, çykyşyny tamamlady we ýokary guramaçylyk derejesi üçin Özbekistanyň Prezidentine minnetdarlyk bildirip, dostlukly ýurtlaryň halklaryna parahatçylyk, abadançylyk arzuw etdi.

Aýşirin DÖWLETOWA,
Halkara žurnalistikasy fakultetiniň I ýyl talyby.

TÄZELIKLER HOBOCTI NEWS

Победители Международных олимпиад и конкурсов

В недавно прошедшей 2-ой Международной студенческой олимпиаде по финансовой безопасности в Парке науки и искусства «Сириус» города Сочи – южной столицы Российской Федерации, студент 3 курса факультета международных отношений нашего вуза Байназар Непесов по праву заслужил первое место среди всех студентов стран-участниц в номинации «международные отношения». Кроме того, Сердар

Рахимов, студент 4 курса того же факультета принял участие в Конкурсе лучших проектов в области поддержки русского языка на пространстве СНГ, объявленный Государственным институтом русского языка им. А.С. Пушкина, и одержал победу в числе других работ участников из стран СНГ.

С 4 по 6 ноября текущего года в городе Катовице Республики Польша состоялась Международная студенческая командная олимпиада по математике. Акмырат Тиркешов, студент 5 курса факультета международных экономических отношений нашего вуза, принял участие в данном интеллектуальном смотре в составе Национальной сборной. В конкурсе команда Туркменистана удостоилась III места. Акмырат Тиркешов в качестве капитана сборной Туркменистана завоевал бронзовую медаль, а также серебряную медаль – в одиночном разряде.

14 ноября в нашем вузе состоялась церемония награждения студентов-победителей международных олимпиад и конкурсов. Победители были награждены почетными грамотами вуза, а также телевизорами хозяйственного общества «Аудуň gijeler» и другими ценными подарками.

YOUTH IS THE FUTURE OF THE COUNTRY

On November 16, 2022, at the Center for Public Organizations of Ashgabat and in all regional centers, awarding ceremonies were held for the winners of the Youth Prize of Turkmenistan, announced by the Central Council of the Magtymguly Youth Organization of Turkmenistan.

Aylar Atajikova, the 3rd year student of the Faculty of International Journalism and Sona Halykova, the 5th year student of the Faculty of International Journalism of the Institute of International Relations of the Ministry of Foreign Affairs of Turkmenistan, became winners of the Youth Prize of Turkmenistan. Participants were awarded with corresponding certificates and other valuable gifts.

«Ýaş diplomatyň sesi».

ÝAŞ DIPLOMATYŇ SESI

YKDYSADY HYZMATDAŞLYK

Mälim bolşy ýaly, şu ýylyň 18 — 21-nji noýabrynda ýurdumyzda Birlleşen Milletler Guramasynyň Merkezi Aziýa döwletleriniň ykdysadyýetleri üçin Ýörite maksatnamasynyň (SPECA) halkara günleriniň geçirilmegi ýurdumyzyň bu abraýly halkara guramasy bilen hyzmatdaşlygynyň çäginde giňeýändiginiň we barha pugtalanýandygynyň möhüm görkezijisidir. Bu günleriň çäklerinde SPECA maksatnamasyna gatnaşygy ýurtlaryň söwda syýasaty boýunça forumy, SPECA maksatnamasynyň durnukly ulag we söwda boýunça iş toparlarynyň mejlisleri, «SPECA-2019» ykdysady forumy hem-de SPECA maksatnamasynyň Dolandyryjy geňeşiniň 14-nji mejlisi ýaly wajyp ähmiýetli çäreleriň geçirilmegi bilen, onuň netijeleri boýunça Aşgabat Jarnamasynyň kabul edilmeği meýilleşdirilýär.

1998-nji ýylda Özbekistan Respublikasynyň paýtagty Daşkent şäherinde ýörite jarnama kabul edilmeği bilen, onuň netijesinde Merkezi Aziýa döwletleriniň döwlet ýolbaşçylarynyň we BMG-niň Ýewropa Ykdysady Komissiyasynyň, Aziýa we Ýuwaş ummany ýurtlary üçin BMG-niň Ykdysady we Durmuş Komissiyasynyň Ýerine ýetiriji sekretarlar tarapyndan Merkezi Aziýa ýurtlarynyň ykdysadyýetine ýardam bermek üçin Ýörite maksatnama (SPECA) döredildi. SPECA BMG-niň Ýewropa Ykdysady Komissiyasy we Aziýa we Ýuwaş ummany ýurtlary üçin Ykdysady Durmuş Komissiyasy tarapyndan dolandyrylýar. Bu Maksatnamanyň wezipesi Merkezi Aziýa döwletlerine özara peýdaly hyzmatdaşlygy çuňlaşdyrmaga, olaryň ykdysady ösüşini we Ýewropa hem-de Aziýa ýurtlarynyň ykdysadyýetine goşulmagyny höweslendirmäge ýardam etmekden ybarat bolup durýar.

2018-nji ýylyň 20-21-nji sentýabrynda Gazagystan Respublikasynyň Almaty şäherinde geçen SPECA maksatnamasynyň dolandyryjy geňeşiniň 13-nji mejlisinde Türkmenistan 2019-njy ýyl üçin bu guramanyň agzalygyna saýlandy. Onuň netijesinde bolsa bu maksatnama gatnaşygy döwletler Durnukly ösüş maksatlaryna ýetmek babatynda

KÖPUGURLY YKDYSADY HYZMATDAŞLYGY ÖSDÜRMEGIŇ NETIJELI GURALY

özara bähbitli arabaglanyşygy berkitmek, söwda gatnaşyklaryny ösdürmek we ulag gatnawlaryny hem-de ýük daşamagy ýeňilleşdirmek bilen bagly meselelere seretmeği möhüm wezipe hökmünde kesgitlediler. Bu meseleleri ara alyp maslahatlaşmak, şeýle-

bölümünde maksatnama gatnaşan döwletleriň ilçileriniň duşuşygy hem möhüm ähmiýete eýe boldy. Maslahatda bu gurama ýolbaşçylyk etmede Türkmenistanyň öňe sürýän wajyp ähmiýetli başlangyçlarynyň sebitiň ykdysady ösüşine oňaýly täsir ed-

**TÜRKMENISTAN
SPECA-NYŇ ÇÄK-
LERINDE OŇA GATNAŞYJY
DÖWLETLER BILEN KÖ-
PUGURLY HYZMATDAŞLY-
GY ÖSDÜRMEKLIĞE AÝRA-
TYN ÄHMIÝET BERÝÄR.**

de bu guramanyň Dolandyryjy Geňeşine we Ykdysady Forumyna taýýarlyk görmek babatynda çäreleri taýýarlamak boýunça şu ýylyň 9-njy sentýabrynda BMG-niň Zenewadaky

ýänligi hem aýratyn belenildi. Köpugurly ykdysady hyzmatdaşlygy ösdürmekde ýurdumyzyň teklibi bilen öňe sürülen SPECA-nyň gaznasynyň döredilmegi babatyndaky ýur-

dumyzyň başlangyjy özara bähbitli hyzmatdaşlygynyň berkidilmeginde möhüm serişde bolar.

Türkmenistan SPECA maksatnamasynyň çäklerinde hyzmatdaşlygy işjeň alyp barmak babatynda ýeterlik tejribe toplady. Bu ugurda Türkmenistan maksatnamasyna ýolbaşçylyk edýän BMG-niň Ýewropa Ykdysady komissiyasy hem-de Aziýa we Ýuwaş ummany Ykdysady komissiyasy bilen netijeli hyzmatdaşlygy alyp barýar.

2013-nji ýylyň aprelinde 2015-nji ýylyň apreline çenli döwürde Türkmenistan BMG-niň Ýewropa ykdysady komissiyasynyň wise-başlygy boldy. BMG-niň bu komissiyasynyň wise-başlygy bolmak bilen, Türkmenistan häzirki döwrüň global meselelerini çözmek boýunça strategik başlangyçlary öňe sürmek üçin täze mümkinçiliklere eýe boldy.

Türkmenistan SPECA-nyň çäklerinde oňa gatnaşygy döwletler bilen köpugurly hyzmatdaşlygy ösdürmeklige aýratyn ähmiýet berýär. Bu bolsa öz gezeginde Merkezi Aziýa sebitinde durnuklylygy üpjün etmede Owganystan bilen hyzmatdaşlygynyň hem-de goňşy döwletiň syýasy we ykdysady ýagdaýynyň durnukly ösmegi bilen berk baglydygyndan gelip çykýar.

Netijede, Türkmenistan sebit derejesinde, galyberse-de, bütindünýä derejesinde hyzmatdaşlygynyň, dost-doganlyk gatnaşyklarynyň pugtalanmagyna gönükdirilen döredijilikli ädimleri edýär. Şu babatda ýurdumyzda SPECA maksatnamasynyň halkara günleriniň we onuň dolandyryjy edaralarynyň maslahatlarynyň geçirilmeginiň möhüm ähmiýeti bar. Sebit gatnaşyklarynyň ösdürilmeginde gönükdirilen hyzmatdaşlygynyň pugtalandyrylmagy ýurdumyzyň halkara derejesinde abraýynyň artmagynyň ýene-de bir möhüm görkezijisi bolup çykyş edýär.

Akmuhammet JUMAGULYÝEW,
Türkmenistanyň Daşary işler ministrliginiň Halkara gatnaşyklary institutynyň mugallymy.

Ebedilik pursatlar

Sona HALYKOWA,

Türkmenistanyň Daşary işler ministrliginiň Halkara gatnaşyklary institutynyň Halkara žurnalistikasy fakultetiniň V ýyl talyby, Türkmenistanyň Ýaşlar baýragynyň eýesi.

— Şeýle bir günler bolýar. Ömrüne many, günleriňe öwüşgin, ýüzüne ýylgyrys, göwnüne bolsa aram düşýär. Ol günler hakydaňda öçmejek yz galdyryp, ýaşyň bir çene baranda hem buýsanç bilen ýatlanýar. Meniň durmuşymdaky şeýle ajaýyp günleriň biri üstünden näçe wagt geçse-de uly tolgunma bilen ýatlanjak, aňymda baky orun aljak «Halkyň Arkadagly zamanasy» ýyly bolan 2022-nji ýylyň 16-njy noýabry boldy. Türkmenistanyň Magtymguly adyndaky Ýaşlar guramasynyň döredilen günü diňe bir meniň durmuşymda däl, eýsem, meniň bilen bir hatarda ýene-de 74 sany ýaşlaryň we olaryň ýakynlarynyň aňynda ebedilik galar diýsem ýalňyşmarýn. Sebäbi bu gün ýurdumyzyň ähli pudaklarynda öňdebaryjy netijeleri gazanan ýaşlaryň 75-sine Türkmenistanyň Ýaşlar baýragy uly dabara bilen gowşuryldy.

Baky ýaşlygynyň baýram edilýän gününde Türkmenistanyň Ýaşlar baýragyna mynasyp bolan ýaşlara degişli şahadatnamalar, gül desseleri, Arkadagly Serdarymyzyň adyndan gymmat bahaly sowgat gowşuryldy. Zamananyň baýdak gäterijileri, döwrüň batly urýan ýüregi hasaplanýan ýaşlara ähli mümkinçilikleri döredip berýän Gahryman Arkadagymyzyň, Arkadagly Serdarymyzyň janlary sag, ömürleri uzak, belent başlary aman bolsun! Halkymyzyň bagtly geljegi ugrunda alyp barýan işleri rowaçly menzillerde üstünliklere rowana bolsun!

Buýsançly kalbymyň joşguny

Aýlar ATAÝJKOWA,

Türkmenistanyň Daşary işler ministrliginiň Halkara gatnaşyklary institutynyň III ýyl talyby, Türkmenistanyň Ýaşlar baýragynyň eýesi.

— «Halkyň Arkadagly zamanasy» ýylynda maňa Türkmenistanyň Ýaşlar baýragynyň eýesi bolmak bagty miýesser etdi. Baýragyň gowşurylyş dabarasý ömrümde ýatdan çykmajak pursatlaryň biri boldy. Türkmenistanyň Ýaşlar baýragynyň eýesi adyna eýe bolmak örän uly bagt.

Häzirki wagtda dünýä yüzünde ýaşlara aýratyn orun degişli. Sebäbi Gahryman Arkadagymyzyň belleýşi ýaly, her bir döwletiň kuwwaty onuň ösüp gelyän ýaş nesli bilen kesgitlenilýär. Biziň ýurdumyzda hem ýaşlaryň sagdyn, bilimli, kämil şahsyýetler bolup kemala gelmekleri ugrunda uly işler alnyp barylýar. Munda ýurduň ýaşlaryny bir ýere jemleýän, Türkmenistanyň Magtymguly adyndaky Ýaşlar guramasynyň orny ýokary.

Arkadagly Serdarymyzyň nygtaýşy ýaly, Garaşsyz, baky Bitarap Türkmenistan bilen dünýä döwletleriniň arasynda dost-doganlyk gatnaşyklary zygiderli ösdürilýär. Men hem geljekde ýurdumyzyň ösüşlerini, hormatly Prezidentimiziň alyp barýan daşary syýasatyny dünýä yüzünde şöhlendirmek halkaraçy žurnalist bolup ýetişjekdigime ynandyrasym gelyär. Ýurdumyzyň ýaşlaryna aýratyn üns berýän hormatly Prezidentimiziň jany sag, ömri uzak bolsun, tutýan tutumly işleri elmydama rowaçlyklara beslensin!

The Standard Performance Evaluation Corporation (SPEC) was founded in 1988.

On November 16, 1991, the Youth organization of Turkmenistan named after Magtymguly was established.

Обозрение ТУРКМЕНИСТАН В МЕЖДУНАРОДНОМ МЕДИА ПРОСТРАНСТВЕ

В второй декаде ноября 2022 года события и новости политической, экономической, социальной сфер нашей Отчизны нашли своё достойное отражение в мировом информационном пространстве.

Одно из приоритетных направлений внешней политики нашего государства, как построение взаимовыгодных и дружественных отношений со странами мира, было освещено авторитетным информгентством TACC, которое на своём официальном сайте сообщает о проведении в начале декабря заседания российско-туркменской межправительственной комиссии в Москве:

«Заседание российско-туркменской межправительственной комиссии пройдет 6-7 декабря в Москве. Об этом сообщил журналистам в ходе рабочего визита в Ашхабад заместитель председателя правительства РФ Алексей Оверчук.

«Только что завершилась встреча сопредседателей межправительственной комиссии РФ и Туркменистана. Она специально приурочена к планируемому на 6-7 декабря заседанию межправкомиссии, которое пройдет в Москве. Рассмотрели весь комплекс вопросов, которые образуют нашу совместную межгосударственную повестку, в том числе вопросы в области транспорта и логистики, промышленности. Очень много внимания уделили вопросам образования и развитию сотрудничества в сфере образования», – сказал он».

Недавнее проведение очередного саммита Организации тюркских государств в Узбекистане стало ярким событием на региональной политической арене. В частности, вручение нашему Герою-Аркадагу Высшего ордена тюркского мира нашло свое достойное освещение на странице узбекского новостного агентства UzDaily:

В Самарканде вручены награды тюркского мира

«По завершении заседания Совета глав государств Организации тюркских государств состоялась церемония награждения».

Президент Республики Узбекистан Шавкат Мирзиёев отметил особый вклад Председателя Халк Маслахаты Милли Генгеша Туркменистана Гурбангулы Бердымухамедова и Президента Турецкой

Республики Реджепа Тайипа Эрдогана в активное продвижение интересов и взглядов тюркских стран на международной арене, укрепление единства тюркской семьи. В связи с этим принято решение о награждении их Высшим орденом тюркского мира.

Гурбангулы Бердымухамедов, Реджеп Тайип Эрдоган и Садыр Жапаров поблагодарили за награды и отметили, что Самаркандский саммит прошел весьма плодотворно во благо братских народов».

В ходе визита в соседний Узбекистан Председатель Халк Маслахаты Милли Генгеша Туркменистана Гурбангулы Бердымухамедов встретился с несколькими главами государств. В частности, новость о встрече с Президентом Азербайджанской Республики была размещена на официальной странице азербайджанского новостного портала Trend:

«11 ноября в Самарканде состоялась встреча Президента Азербайджанской Республики Ильхама Алиева с Председателем Халк Маслахаты Парламента Туркменистана Гурбангулы Бердымухамедовым. Президент Ильхам Алиев поздравил Гурбангулы Бердымухамедова по случаю награждения Высшим орденом тюркского мира».

Глава государства отметил, что Туркменистан и Азербайджан показывают пример братских и дружественных отношений во всех областях и сегодняшняя встреча также даст хороший толчок развитию наших связей».

На встрече были обсуждены перспективы сотрудничества в области энергетики, транспорта, сельского хозяйства».

Освещение таких важных событий и новостей, происходящих в нашей стране, является еще одним ярким свидетельством высокого уровня заинтересованности авторитетных международных агентств общественно-политической жизнью нашего государства.

Подготовили: Аннаберди КАШАНОВ, Эзиз ЭМИНОВ, студенты факультета международной журналистики.

Aleksandra Mihaýlowna 1872-nji ýylyň 1-nji aprelinde dünýä inýär. Geljekki diplomat özüniň çagalyk we ýaşlyk ýyllaryny Finlýandiýada atasynyň ýanynda geçirýär. Ol öz öýünde terbiýelenýär, muňa garamazdan, Sankt-Peterburgda erkekleriň gimnaziýasynda synagda gatygowy netijeler görkezýär. Soňra Kollontay Şweýsariýanyň Sýurih şäherinde bilim alýar, şol ýerde hem rewolýusionerlere kömek berip başlaýar. Rewolýusiýanyň ön ýanynda geljekki diplomat halkara zenanlar hereketiniň lideri hökmünde meşhurlyk gazanýar.

Aleksandra Mihaýlownanyň durmuşynda emigrasiýa ýyllary hem bolup geçýär. Berlinde Kollontay Germaniýanyň Sosial-demokratik partiýasyna agza bolýar we onuň wekili hökmünde 1910-njy ýylda Ikinji Internasionalyň XVIII kongresine gatnaşýar. Ol

USSATLARÝŇ KÄMILLIK ÝOLY

Aleksandra Mihaýlowna Kollontay

Germaniýanyň, Angliýanyň, Fransiýanyň, Skandinawiýa ýurtlarynyň, Belgiýanyň, Niderlandlaryň sosialistleri bilen aragatnaşygy dikeldýär. Birinji Jahan urşy ýyllarynda W.I.Leniniň tabşyrygy boýunça ABŞ-nyň köp sanly syýasy ýolbaşçylary bilen dawaly meselelerde gepleşikleri alyp barýar.

Rewolýusiýa, Leniniň hökümeti, raýatara urşy zyly-zyrna geldi. Şol döwürde Aleksandra Mihaýlowna dünýäde ilkinji zenan ministr boldy. Ilkinji Sowet hökümetinde bolsa Halk haýyr-sahawat komissary wezipesini eýeledi.

1921-nji ýylyň tomsunda, partiýanyň X gurultaýynda «işçiler opozisiýasy» atly syýasy çykyşy üçin Aleksandra Mihaýlownany gurultaý we tutuş partiýanyň agzalary ýazgarypdyr. Şol wakadan soň, ol Staline Moskwanyň daşyndaky islendik işe iberilmegini haýyş edip, hat bilen ýüz tutupdyr. Merkezi komitet Aleksandra Mihaýlownany Sowet Soýuzynyň Kanadadaky Doly ygtyýarly wekili wezipesine bellemegi meýilleşdirýärdi, emma ABŞ-da ozalky wagyz-nesihat işleri sebäpli adygan diplomat zenanyň agremany ret edilenden soňra, ol özüniň köne tanyşlarynyň ýanyna Norwegiýa ugradylmagyny haýyş edýär. Aleksandra Mihaýlowna 1922-nji ýylyň noýabrynda ilçihananyň geňeşçisi hökmünde Kristianiýa (häzirki Oslo) gelýär. Ol emigrasiýa ýyllarynda-da Norwegiýada möhüm wezipeleri eýeleýän sosial-demokratik partiýanyň ýolbaşçylary bilen dostlukly gatnaşyklary dikeltmegi başaýar.

1922-nji ýylyň ahry bolsa-da, So-

«100 великих дипломатов»
kitabýndan terjime

wet Russiýasynyň Norwegiýa bilen entek diplomatik gatnaşyklary doly ýola goýulmandy. Kollontaynyň we-

zipesi bolsa bu ýagdaýy düzetmedi. 1924-nji ýylda Norwegiýa bilen Sowet Soýuzynyň arasynda doly hu-

kukly diplomatik gatnaşyklary ýola goýulýar, Aleksandra Mihaýlowna bolsa Doly ygtyýarly wekil wezipesine bellenýär. Ýurduň döwlet işgärleri we köpçülikleýin habar beriş serişdeleri bu möhüm diplomatik aktda başaraň diplomat zenanyň uly

ornunyň bardygyny belläp geçýärler.

1926-njy ýylda Aleksandra Mihaýlowna Sowet Soýuzynyň Meksikadaky doly ygtyýarly wekili hökmünde birnäçe aý Meksikada bolýar. Şol gysga wagtyň içinde intelligensiýa agzalary üçin leksiýalary, metbugat bilen söhbetdeşlikleri guramak bilen Meksikada antisowetizmi we anti-kommunizmi gowşatmagyň hötdesinden gelýär. Emma ýurduň dag howasy Aleksandra Mihaýlownanyň saglygyna oňaýsyz täsir edendigi sebäpli, ol ýurdy taşlap gaýtmaly bolýar.

1927 – 1930-njy ýyllarda diplomat zenan ýene-de Sowet Soýuzynyň Norwegiýadaky Doly ygtyýarly wekili wezipesinde işleýär. Bu döwürde Sowet Soýuzy bilen Norwegiýanyň arasyndaky gatnaşyklar durnuklaşypdyr, söwda dolanyşygy ýokarlanyp, medeni gatnaşyklar giňeldilipdir. Şweýsada täze wezipä bellenen Aleksandra Mihaýlowna özüniň ýakyn dosty Nikolaý Ýakimowa hat ýollaýar. Hatynda ol: «Stokgolmdaky missiýa – örän jogapkärçilikli iş. Emma ýüregimiň törende köp işler edilen we eýýäm öwrenişen ýurdumy taşlap gidýänime gynanç duýgusy bar» diýip, öz başyndan geçirýän duýgularyny beýan edýär.

(Dowamy bar).

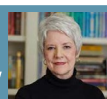
Ajaýyp NOBATOWA,
Türkmenistanyň Daşary işler ministriginiň Halkara gatnaşyklary institutynyň Halkara žurnalistikasy fakultetiniň II ýyl talyby.

Омбудсмен Туркменистана 15 ноября обсудила права человека с коллегами из стран СНГ

If you need something from somebody always give that person a way to hand it to you.

Sue Monk Kidd

YAŞ DIPLOMATYŇ SESI

(Soňy. Başlangyjy gazetiniň 44 - 45-nji sanlarynda).

— **Bilim merkeziňizde diňleýjileriňizi halkara bäsleşiklerine, olimpiadalara taýýarlaýarsyňyzmy?**

— Halkara olimpiýa guramasy bilen ýakyndan işleşýäris. «Gujurly» bilim merkezimizde eýýäm 3 ýyldan bäri matematika dersi boýunça halkara olimpiadalaryna taýýarlaýan ýörite merkez hereket edýär. Onda taýýarlanan ýaşlarymyz halkara derejesinde geçirilýän ýaryşlarda baýrakly orunlary eýeleýärler. Fizikleriň arasynda hem olimpiadalary geçirip başladyk. Olar üçin hem fizika dersinden halkara olimpiadalaryna taýýarlaýan ýörite merkez açmaklygy meýilleşdirýäris.

— **Ýurdumyzyň welaýatlarynda hem şeýle bilim merkezlerini açmak maksadyňyz barmy?**

— Elbetde. Biz häzir munuň üstünde işleýäris. Eýýäm birnäçe ýyl bäri işläp ýörendigimize garamazdan, diňe ýaňy-ýakynda, ýagny 1 ýyl mundan öň Aşgabat şäheriniň Parahat 1 ýaşayyş toplumynda bölümçämiz öz işine başlady. Ony bilim merkezimizde okaýan kiçi ýaşly okuwçylarymyza rahat we oňaly şertleri döretmek maksady bilen açdyk. Elbetde, täze bölümçeleri isledigiňçe, näçe diýseň açybermeli. Ony açmakda hiç hili kynçylyk ýok. Mesele açanyňdan soň, onuň hilini we abraýyny birjik-de peseltmän, ýöredip bilmekde. Bu babatda biz, esasan, mugallym ýetmezçiliginden kynçylyk çekýäris. Çünki biz diňe bir diňleýjilerimiziň derejesini däl, eýsem, mugallymlarymyzyň başarnyklaryny, bilimlerini, hünär derejesini has hem kämilleşdirmek üçin zygiderli işleri geçirýäris.

— **Dili öwrenmek islemeyän adamda islegi nädip döretmeli?**

— Bu ýagdaý bilen häli-şindi gabat gelýäris. Käbir çagalar diňe ene-atalarynyň islegi boýunça dil öwrenmeli bolýarlar. Ýa-da matematikadan, fizikadan, programmirlmeden aşa zehinli diňleýjilerimiz diňe şol ugurlardan başga hiç zat gerek däl diýýärler. Bu ýagdaýda mugallymyň diňleýjä aýratyn çemeleşmegi zerur bolup durýar. Ilki bilen-ä, adamyň özünde höwes bolmaly. Ýöne mugallym islemeyän çagada höwes döretmegi başarmaly. Hut şonuň üçin-de oňa mugallym diýilýär. Hemme adam mugallym bolup bilemok ahry!

— **Görýäs weli, bilim merkeziňizde dürli ýaşdaky adamlar okaýar. Şoňa görä öwrediş usullaryňyz hem üýtgeýän bolsa gerek?!**

— Ilki bilen-ä, kurslarymyz olaryň ýaşlary boýunça toparlara bölünýär. Bizde «juniors», «young learners» we «adult learners» ýaly toparlar bar. Olaryň hersi üçin aýratyn sagatlarymyz, öwrediş usullarymyz, kitaplarymyz, degişli materiallarymyz, iň esasy-da, aýratyn mugallymlarymyz bar. Okasy gelmeýän, kynçylyklary, meseleleri bolan diňleýjilerimize aýratyn çemeleşýäris. Şeýle-de

ýene bir zady belläsim gelýär, biz hemişe mugallymlara sapagy göni başlamazlygy maslahat berýäris. Ýagny inlislerde «Ice melting» diýen bir düşünje bar. «Buzlary eretmek» üçin sapagyň başyny ýeňiljek,

de belli bir maksat goýmaly we şol maksada ýetmek üçin jan aýaman zähmet çekmeli. Bu babatda dogry meýilnama düzmeň diýseň wajyp bolup durýar.

— **Dil öwrenmeýän adamlar durmuşda näme zatlary ýitirýärler?**

— Juda köp zady. Tutuş dünýäni ýitirýär diýsegem lap aýtdygym bolmaz.

Ene diliňi bilmek gaty gowy zat. Ol dilde biz ilkinji sözlerimizi aýdýarys, pikirlenýäris. Emma diňe öz ene dilini bilibem, kitap okamaýan adam gaty köp zady ýitirýär. Çünki biz kitap okamak bilen söz baýlygymyzy artdyryarys, dünýägaraşymyzy giňeldýäris.

Ynha, men dört dili bilýärim. Dört dilde kitap okaýaryn, gürläýärim, pikirlenip bilýärim. Öz ene dilimdäki kitaplardan milli

GUJURLY NESIL DIL BILER

ýöne gyzykly, peýdaly täzeliklerden, futbol baradaky gürrüňlerden başladýarys. Bu usulymyz islendik ýaşdaky diňleýjile-

gymmatlyklarymyz alyan bolsam, daşary ýurt kitaplaryndan dürli medeniýetler, taryhy döwürler, döwletler, halklar barada tanyşýaryn. Dört dil bilen men özümi hemişe-de

rimiziň höwesini has-da artdyryar.

— **Bu babatda nähili işleri alyp barýarsyňyz?**

— Her 3 aýdan 2 gezek mugallymlarymy-

Dört dil bilen men özümi hemişe-de çar tarapym açyk ýaly duýýaryn.

za okuw merkezimiziň hasabyndan tölegli esasyda training geçirýäris. Mugallymlarymyz Türkmenistandaky iň güýçli we belli psihologlaryň 13-14 sagatdan ybarat sapaklaryna gatnaýarlar. Psihologlar olara diňleýjiler bilen işleşmegiň, diňlemeýän, ýadaw gelen, öý işi etmeýän diňleýjileri sapaga höweslendirmeýän inçe tilsimlerini öwredýärler.

— **Dili özbaşdak öwrenjek bolýanlara näme maslahat berersiňiz? Aslynda daşary ýurt dilini özbaşdak öwrenip bolarmy?**

— Bolman näme?! Munuň üçin, ilkinji nobatda, höwes bilen hyjuw gerek. Öňün-

gymmatlyklarymyz alyan bolsam, daşary ýurt kitaplaryndan dürli medeniýetler, taryhy döwürler, döwletler, halklar barada tanyşýaryn. Dört dil bilen men özümi hemişe-de çar tarapym açyk ýaly duýýaryn. Şeýle giňişlikde ýaşap ýörkäm, dil bilmeyän, öwrenmeýän, onada kitap okamaýan adam, meniň pikirimçe dar, garaňky dünýede ýaly. Olaryň durmuşyna ýagtylyk beresiň gelýär, kitap okadasyň, dil öwredesiň gelýär.

— **Beren gürrüňleriňiz, maslahatlaryňyz üçin köp sag boluň, Kakajan mugallym! Sizze alyp barýan işleriňizde hemişe üstünlikleriň ýar bolmagyny arzuw edýäris.**

— Sag boluň! Bilim merkezimiz ýaşlar, bilime teşne kalplary üçin mydama açykdyr. Gelip duruň!

Söhbetdeş bolan:

**Mähriban HUDAÝGULYÝEWA,
Türkmenistanyň Daşary işler ministrliginiň Halkara gatnaşyklary institutynyň III ýyl talyby.**

ИЗ СЛОВАРЯ ТЕРМИНОВ ПО МЕДИАОБРАЗОВАНИЮ

✓ **База данных (data base)** — систематизированная форма организации и представления разного рода информации.

***

✓ **Видеотека (videotheque, video library)** — частная или публичная коллекция, видеобазы аудиовизуальных текстов, видеотекстов (в том числе — в электронном виде, в интернете). Близкие понятия: медиатека, библиотека, фонотека, фототека.

***

✓ **Гипертекст (hyper text)** — специальная организация компьютерных, интернетных медиатекстов, позволяющая при нажатии курсора на определенные слова или аудиовизуальные объекты мгновенно переходить на присоединенные к ним ссылки и родственные тексты или объекты.

***

✓ **Дайджест (digest)** — сокращенный, адаптированный вариант медиатекста.

***

✓ **Декодирование (decoding)** — расшифровка/дешифровка, трактовка информации, содержания медиатекста аудиторией.

***

✓ **Имиджмейкер (image maker)** — специалист, разрабатывающий медийные образы (человека, предмета, явления) с целью популяризации, рекламы.

**Бакыдурды ГАРАЕВ,
студент III курса факультета международной журналистики.**

To say nothing, especially when speaking, is half the art of diplomacy.

Will Durant

In order to be a diplomat one must speak a number of languages, including double-talk.

Carey McWilliams

YAŞ DIPLOMATYŇ SESI

Bizniň baş maksadymyz Watana gulluk etmekdir! **MEHREKAT — ELEKTRON GAZETI**
THE VOICE OF YOUNG DIPLOMAT
Our main goal is to serve the Motherland! **TÜRKMENISTANYŇ SESI**

**Baş redaktor
Taňryberdi MYRATLYÝEW**

Baş redaktoryň orunbasarlary: M.Mätgurbanow, G.Gurbansähedow

Jogapkär kätip: B.Garaýew

Jogapkär kätibiň orunbasary: A.Kaşaňow

Kätip: A.Nobatowa

Bölüm müdiri: A.Ýazweliýew

Edebi işgärler: J.Öwezowa, A.Atajykowa

Fotohabarçylar: M.Narmedow, B.Ýazmyradow

Korrektorlar: G.Egirjähewa, A.Döwletowa.

Redaksion geňeşiň agzalary:

B.Ataýew, M.Berdinyýazow, W.Kadyrow,
R.Bäşimow, B.Saryýew, T.Gutlyýew,
B.Amansaryýew, B.Karaýew, A.Jumagulyýew,
M.Gandymowa, A.Omarowa, M.Orazowa,
P.Çaryýew, O.Hemzähew, T.Döwletowa,
J.Pürjähewa, O.Amanmuhammedowa,
A.Nazarowa.

Gazet elektron görnüşinde
HGI-niň www.iirmfa.edu.tm
internet saýtynda
hem-de iirmfa.nesil.edu.tm
sanly bilim portalynda
ýerleşdirilýär.

Email:
yashdiplomathgi@gmail.com